

Володимир Білецький,
доктор технічних наук, професор,
НТУ «Харківський політехнічний інститут»

Volodymyr Biletskyi,
doctor of technical sciences, professor,
NTU «Kharkiv Polytechnic Institute»
<https://orcid.org/0000-0003-2936-9680>
Email: ukcdb2021@ukr.net

Ганна Онкович,
доктор педагогічних наук, професор

Hanna Onkovych,
doctor of pedagogical sciences, professor
<https://orcid.org/0000-0001-9493-9104>
Email: onkan@ukr.net

УДК 372.83

DOI: <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2024.1726>

КОМПЛЕКСНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТДИДАКТИКИ ТА ЕЛЕКТРОННИХ БІБЛІОТЕК У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

COMPLEX APPLICATION OF INTERNET DIDACTICS AND ELECTRONIC LIBRARIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS

АНОТАЦІЯ. Описано комплексне застосування інтернетдидактики (вікі-, кіно-, сайто-, блог-, вебінар-дидактики) та електронних бібліотек у сучасній вітчизняній університетській освіті. Показано, що такий підхід підсилює ефект кожного складника (компонента) інтернетдидактики. При цьому їх поєднання у певному окремому випадку обирає викладач. Умовами успішної реалізації такої синергетики є: наявність первинної фахової джерельної бази навчального процесу, матеріально-технічного і програмного забезпечення комунікації «викладач-студент», створення і користування відео, аудіо, текстовою інформацією. Попередньо забезпечується медіаграмотність обох сторін – як викладацького, так і студентського складу; при цьому від викладацького складу, а також роботодавців, очікується не тільки володіння технікою і технологією он-лайн процесу викладання, але й створення самих продуктів – навчальних фільмів, сайтів, блогів, вебінарів, вікіпедійних статей тощо. Для студента важливим є синергетичне поєднання наукових досліджень і навчального процесу, що можна оптимально досягнути наблизивши самого студента і університет до роботодавця. Для викладача важливим є комплексність його фахової діяльності в університеті з «включеністю» у світове наукове і викладацьке середовище – через присутність доробку викладача (науковця) в міжнародних наукометричних базах, бібліотеках, на майданчиках наукових конференцій, симпозіумів тощо.

Отже, комплексний ефект від застосування вікі-, кіно-, сайто-, вебінардидактики та електронних бібліотек у сучасній вітчизняній університетській освіті і науці має такі складники:

- по-перше, викладач для підвищення ефективності он-лайн навчання одночасно застосовує вікі-, кіно-, сайто-, блог-, вебінардидактику у найбільш ефективному для його предмету поєднанні;
- по-друге, умовами успішної реалізації такої синергетики є: наявність первинної фахової джерельної бази навчального процесу, матеріально-технічного і програмного забезпечення комунікації «викладач-студент»;
- по-третє, необхідно попередньо забезпечити медіаграмотність обох сторін;
- по-четверте, для студента важливим є синергетичне поєднання наукових досліджень і навчального процесу;

- по-п'яте, для викладача важливим є синергетичне поєднання його фахової діяльності з «включеністю» у світове наукове і викладацьке середовище.

Ключові слова: комплексність освітнього процесу, медіакомпетентність, професійно орієнтована медіаосвіта, медіадидактика, вікідидактика, кінодидактика, сайтодидактика, електронні бібліотеки, вища професійна освіта.

ABSTRACT. The complex application of Internet didactics (wiki, film, site, blog, webinarodactics) and electronic libraries in modern domestic university education is described. It is shown that this approach strengthens the effect of each component (component) of Internet didactics. At the same time, their combination is chosen by the teacher in a certain individual case. The conditions for the successful implementation of such synergy are the availability of the primary professional source base of the educational process, material, technical and software support for «teacher-student» communication, and the creation and use of video, audio, and text information. The media literacy of both sides is ensured in advance – both teaching staff and students; at the same time, the teaching staff, as well as employers, are expected not only to possess the equipment and technology of the online teaching process but also to create the products themselves – educational films, websites, blogs, webinars, Wikipedia articles, etc. A synergistic combination of scientific research and the educational process is important for a student, which can be optimally achieved by bringing the student and the university closer to the employer. For a teacher, the complexity of his professional activity at the university with «inclusion» in the global scientific and teaching environment is important – due to the presence of the teacher's (scientist's) work in international scientometric databases, libraries, at the sites of scientific conferences, symposia, etc.

So, the complex effect of the use of wiki, film, site, web didactics and electronic libraries in modern domestic university education and science has the following components:

- firstly, to increase the effectiveness of online education, the teacher simultaneously uses wiki-, film-, site-, blog-, and webinar-didactics in the most effective combination for his subject;
- secondly, the conditions for the successful implementation of such synergy are the presence of a primary professional source base of the educational process, material, technical and software support for «teacher-student» communication;
- thirdly, it is necessary to ensure the media literacy of both parties beforehand;
- fourthly, a synergistic combination of scientific research and the educational process is important for a student;
- fifthly, it is important for a teacher to synergistically combine his professional activity with «inclusion» in the global scientific and teaching environment.

Keywords: complexity of the educational process, media competence, professionally oriented media education, media didactics, wiki didactics, film didactics, site didactics, electronic libraries, higher professional education.

© В. Білецький, Г. Онкович, 2024

Вступ. Медіадидактика, як системне явище в педагогіці, з'явилася в 1960-х роках, і тоді ж німецький дидакт і науковець Пауль Гайманн (1901-1967) – «під впливом зростаючої важливості ЗМІ» – вперше передбачив її інтенсивний розвиток. Зокрема, він на ранньому етапі розглядав вплив кіно, радіо та телебачення на учнів.[1]

Аналіз літератури питання. Сучасні викладачі-медіадидакти, маючи такий ресурс як Інтернет, розвинули і широко користуються Інтернет-дидактикою. Зокрема, суттєвий доробок у цих царинах мають українські університетські дидакти, як у гуманітарних, так і точних науках [2–25]. Зокрема, у кінодидактиці з нафтогазової інженерії [24, 25], інтернетдидактиці у системі охорони здоров'я [15], у навчальних дисциплінах з видобування і первинної переробки корисних копалин [18, 21, 22], у сфері наукового моделю-

вання [20], сайто- і блого- [23, 26, 29, 30, 32], вебінаро- [33], вікідидактиці [27, 28], інтегративно – з інформаційної та медіа грамотності, медіакомпетентності, медіаосвіти у вищій школі [3-14, 16].

Результати та перспективи дослідження. Комплексний підхід, як відомо, застосовується при вивченні такої складної і неструктурованої системи, як мережевий інформ-маційний простір. У результаті одержуємо сумарний синергетичний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їхня дія суттєво переважає ефект кожного окремого компонента у вигляді простої їхньої суми.

Українські викладачі закладів вищої освіти інтернетдидакти у своїй сучасній практиці застосовують всі види інтернет-дидактики: вікі-, сайто-, блого-, кіно-, вебінародидактику, але їх поєднання вигідно відрізняється тим, що обу-

мовлює комплексний синергетичний ефект – посилення їх позитивного впливу на навчальну аудиторію, збільшення обсягу і глибини набутих знань, умінь, компетентностей. При цьому кожен викладач має свої прийоми і свій порядок поєднання компонентів інтернетдидактики під час он-лайн навчального процесу.

Важливо підкреслити, що і реалізація власне процесу інтернет-дидактики, і ефективність його складників залежить від таких основних чинників:

- наявності первинної фахової джерельної бази навчального процесу (підручників, посібників, методичних розробок, словників, енциклопедій тощо);
- матеріально-технічного забезпечення (комп'ютери, смартфони, планшети тощо);
- програмного забезпечення комунікації (ZOOM, Teams тощо), програмного забезпечення створення і користування відео, аудіо, текстовою інформацією (YouTube, Facebook тощо);
- медіаграмотності, інтернеткомпетентності обох сторін – як викладацького, так і студентського середовища; при цьому від викладацького складу, а також роботодавців, очікується не тільки володіння технікою і технологією он-лайн процесу викладання, але й створення самих продуктів – навчальних фільмів, сайтів, блогів, вебінарів, вікіпедійних статей тощо.

Якщо в цілому проаналізувати названі компоненти, то й до сьогодні в деяких вузьких галузях науки і техніки бракує первинної фахової джерельної бази (підручників, посібників, монографій) та продуцентів навчальних фільмів, сайтів, блогів, вебінарів тощо. Ці проблеми потребують особливої уваги університетів та роботодавців. Зокрема, бажано в кожному університеті запровадити вже на 1-у курсі лекції з медіаграмотності. А викладачі повинні пройти курси підвищення кваліфікації з цього предмета.

Крім того, в рамках навчально-наукових інститутів та факультетів, а подекуди і на кафедрах слід мати фахові групи для створення навчальних медіа-продуктів. В університетах доцільно створити систему заохочення викладачів ставати продуцентами навчальних інтернет-продуктів – на кшталт системи заохочення до викладання англійською мовою. Взагалі висока медіаграмотність викладацького колективу повинна стати пріоритетом університетів.

Особливу роль повинна відігравати група електронного забезпечення інформації в бібліотеках університетів. Основна її роль двоєдина – оцифрування максимального обсягу друкованих одиниць зберігання фонду бібліотеки і оперативне ведення (наповнення плюс хостинг) Репозитарія книг, статей тощо.

Ще один аспект досягнення комплексного ефекту в науковій і навчальній сфері – максимальна інтеграція наукової і навчальної діяльності – залучення студентів до реальних наукових досліджень. Це може, зокрема, обумовлюватися впровадженням практикованого за кордоном «включення» студента у виробництво шляхом укладання вже на 2 (3) курсі тристоронньої угоди – «студент-підприємство (установа) майбутнього працевлаштування–університет». За такого порядку денний студент попередньо обирає своє плановане місце роботи вже на початках навчання у вищій школі. Підприємство (установа) гарантує йому працевлаштування після закінчення навчання. А університет гарантує навчання за індивідуальною траєкторією, в яку входить, зокрема, набір необхідних навчальних предметів, виконання всіх завдань (рефератів, розрахункових і розрахунково-графічних робіт, курсових робіт і проєктів, дипломної роботи) за тематикою, яка цікавить підприємство. Крім того, бажано радикально змінити розклад роботи дослідницьких лабораторій вітчизняних університетів, забезпечивши доступ до них практично цілодобово.

Що стосується викладачів, то вельми важливим аспектом досягнення ними значимих результатів як у науковій, так і викладацькій сфері є максимальна «включеність» у світове наукове і викладацьке середовище. Для цього бажана присутність кожного викладача у науково-інформаційному просторі: у Вікіпедії (і не тільки в україномовному секторі, а дуже бажано – у най-більшому – англійськомому), на сторінках «Науковці України», Гугл Академії, Scopus і Web of Science, на сторінці linkedin, на сторінці Research Gate, Orcid.

Бажаною є наявність праць українських науковців і викладачів університетів у інших наукометричних базах, зокрема, worldcat (найбільша у світі бібліографічна база даних, що налічує понад 240 млн записів про всі види творів 470 мовами світу (на 2011 рік). База створюється спільними зусиллями більш, ніж 72 000 бібліотек з 171 кра-

їни світу), Index Copernicus (IC) (онлайнова наукометрична база даних з внесеної користувачем інформації, зокрема, наукових установ, друкованих видань і проєктів, створена в 1999 році в Польщі), Ulrich's Periodicals Directory американського видавництва Bowker (є найбільшою базою даних, що описує світовий потік серійних (періодичних і продовжуваних) видань по всіх тематичних напрямках життєдіяльності. Містить описи майже 300 тис. серіальних видань, з яких понад 200 тис. – видання, що виходять на даний час. Активно використовується науковими установами для проведення НДР з аналізу світового потоку серійних видань, у довідково-інформаційній роботі та при комплектуванні вхідного потоку періодичних видань та видань).

Звичайно, паперові й електронні формати важливих книг українських дослідників і викладачів повинні бути в бібліотеках і Репозитаріях університетів, Книжковій Палаті України, Національній бібліотеці імені В. І. Вернадського, профільних бібліотеках національного та регіонального рівня, із закордонних бібліотек – перш за все – у національній бібліотеці Сполучених Штатів Америки – Бібліотеці Конгресу США.

Слід також підтримати практику просунутих вітчизняних викладачів, які в рамках академічної мобільності або тимчасово у зв'язку з військовим станом в Україні, працюючи (стажуючись) в закордонних університетах, кращі свої роботи розміщують на закордонних інтернет-ресурсах.

Відповідальними за впровадження сучасних медіа-дидактичних методів викладання в університетах і коледжах повинні стати наукові школи, які в рамках нової реформи освіти повинні отримати право на фінансову незалежність і стати основною ланкою навчально-наукового процесу.

Список використаної літератури

1. Paul Heimann: Didaktik als Theorie und Lehre. Die Deutsche Schule, Н. 9, 1962, pp. 407–427.
2. Онкович Г. В. Медіа- та інформаційна грамотність у сучасній вищій освіті України. Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. № 1 [Темат. вип.] : Наука і вища освіта. Київ, 2014. С. 85–87.
3. Онкович Г. В. Використання інтегрованого простору знань у навчальному процесі засобами медіаосвіти. Вища освіта України. 2009. № 2. С.166–172.
4. Онкович Г.В. Медіакомпетентність – фахова якість сучасного випускника вищої школи. Проблеми освіти, 2014. Т. 78. № 1. С. 205–211.
5. Онкович А. В., Онкович А. Д. Media didactics as a way to comprehend professionally-oriented terminological systems // International Scientific-Pedagogical Organization of Philologists (ISPOP): Журнал «WEST-EAST», March, 2020 .1. Том 3. С. 38-46.
6. Онкович Г. В. Медіаосвітні технології і компетентнісний підхід / Онкович Г.В. Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України: матеріали методологічного семінару. Київ: Педагогічна думка, 2009. С. 206–217.
7. Онкович Г. В. Медіадидактика вищої школи: український досвід / Онкович Г.В. Вища освіта України : те-

Висновки. Отже, комплексний ефект від застосування вікі-, кіно-, сайто-, вебінародидактики та електронних бібліотек у сучасній вітчизняній університетській освіті і науці має такі складники:

- по-перше, викладач для підвищення ефективності он-лайн навчання одночасно застосовує вікі-, кіно-, сайто-, блог-, вебінародидактику у вибраному і найбільш ефективному для його предмету поєднанні;
- по-друге, умовами успішної реалізації такої синергетики є: наявність первинної фахової джерельної бази навчального процесу, матеріально-технічного і програмного забезпечення комунікації «викладач–студент», створення і користування відео, аудіо, текстовою інформацією;
- по-третє, необхідно попередньо забезпечити медіаграмотність обох сторін – як викладацького, так і студентського складу; при цьому від викладацького складу, а також роботодавців, очікується не тільки володіння технікою і технологією он-лайн процесу викладання, але й створення самих продуктів – навчальних фільмів, сайтів, блогів, вебінарів, вікіпедійних статей тощо;
- по-четверте, для студента важливим є синергетичне поєднання наукових досліджень і навчального процесу, що оптимально досягнути, наблизивши самого студента і університет до роботодавця;
- по-п'яте, для викладача важливим є синергетичне поєднання його фахової діяльності з «включеністю» у світове наукове і викладацьке середовище – через присутність доробку викладача (науковця) в міжнародних наукометричних базах, бібліотеках, на майданчиках наукових конференцій, симпозіумів тощо.

- орет. та наук.-метод. часоп. / Ін-т вищ освіти НАПН України. Київ, 2013. № 1. С. 23–29.
8. Онкович Г.В. Професійно-орієнтована медіаосвіта у вищій школі. Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. / Ін-т вищ. освіти НАПН України. Київ, 2014. № 2 (53). С. 80–87
  9. Онкович Г. В. Проблематика медіаосвіти на сторінках часопису «Вища освіта України» (до 20-річчя часопису «Вища освіта України»). Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Українська освіта аксіологія європейського вибору». 21 жовтня, 2021 р. С. 292–300.
  10. Онкович Г. В. Медіадидактика вищої школи у розвитку професійних компетентностей майбутніх фахівців. Український інформаційний простір, 2020. 1(5). С.179-196.
  11. Онкович Г. В. Розвиток медіадидактики вищої школи: український досвід // Обрії друкарства, 2020. № 1(8). С. 130-150.
  12. Медіадидактика вищої школи: програми спецкурсів / Г.В. Онкович, К. Є. Балабанова, І. Ю. Гуріненко, Н. М. Духаніна, А. Д. Онкович, І. А. Сахневич, О. К. Янишин ; за наук. ред. Г. В. Онкович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти. Київ : Логос, 2013. 195 с.
  13. Медіакомпетентність фахівця: кол. моногр. / Г. В. Онкович, Ю. М. Го-рун, В. О. Кравчук, Н. О. Литвин, І. В. Костюхіна, К. А. Нагорна ; за наук. ред. Г. В. Онкович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти. Київ : Логос 2013. 286 с.
  14. Онкович Г. В., Онкович А. Д., Флегонтова Н. М., Ляліна О. О. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності: з досвіду викладання. Актуальні пріоритети сучасної науки, освіти та практики. Матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції. Париж Франція. 2022. С. 555-562. DOI: 10.46299/ISG.2022.1.21
  15. Онкович Г. В., Онкович А. Д., Ляліна О. О. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності майбутніх працівників у системі охорони здоров'я. The 11th International scientific and practical conference «Science, innovations and education: problems and prospects» (June 1-3, 2022) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. 819 p. P. 522–530 ISBN 978-4-9783419-3-8.
  16. Онкович Г. В., Онкович А. Д., Корж М. О. Спецкурс «професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності: з досвіду впровадження. Multidisciplinary academic notes. Science research and practice. Proceedings of the XXIV International Scientific and Practical Conference. Madrid, Spain. 2022. Pp. 394–404. DOI: 10.46299/ISG.2022.1.24
  17. Онкович Г. В., Барановський О., Кравчук С., Корж М., Макаренко В. Розвиток медіакомпетентності студентів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням (з досвіду викладання). Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень: мат-ли V Міжн. наук. конф. м. Київ, 24 лютого 2023 р. / Міжн. центр наукових досліджень. Вінниця: Європ. наук. платформа, 2023. С. 216–221. DOI10.36074/mcnd-24.02.2023
  18. Білецький В. С., Онкович Г. В. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності майбутніх фахівців з первинної переробки корисних копалин. Modernization of today's science: experience and trends : collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the 3rd Intern. Scien. and Theoret. Conf., February 24, 2023 Singapore : European Scientific Platform, 2023. Pp. 240–245.
  19. Adamia Zoia K., Biletskyi V. S., Onkovich H. V., Onkovich Artem D. Development of the Professional Competence of the Future Specialist Using Internet Technologies. Scientific Research and Experimental Development : Proc. of the 2nd Intern. Sci. Conf., March02-03, 2023, London, England. 2023. № 2. Pp. 148-164.
  20. Білецький В. С., Онкович Г. В. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта у розвиток фахової компетентності майбутніх бакалаврів та магістрів інженерних спеціальностей у галузі наукового моделювання» , Scientific Collection «InterConf»: No 128 (2022): 13th ISPC «Science and Practice: Implementation to Modern Society» (16-18.10. 2022 р.; Манчестер, Великобританія).
  21. Білецький В., Онкович Г., Торопчинова К. Вітчизняна професійно орієнтована медіаосвіта у гірничо-видобувних галузях: шляхи поступу. Науковий збірник «InterConf», (126), 2022, С. 75–89. Таллінн, Естонія.
  22. Білецький В. С., Онкович Г. В. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності майбутніх фахівців з первинної переробки корисних копалин. February 24, 2023; Singapore, Singapore. III International Scientific and Theoretical Conference «Modernization of today's science: experience and trends» pp.240–245.
  23. Biletsky Volodymyr, Onkovych Hanna; Onkovych Artem. Comparative Studies of the Educational Opportunities of Professional Pages on the Facebook. The Eight European Conference on Information Literacy, October 9th-12th, 2023, Kraków, Poland : (ECIL) : abstracts / editors Sonja Špiranec, Serap Kurbanoglu, Denis Kos, Joumana Boustany, Magdalena Wójcik. Paris : InLitAs – Information Literacy Association, 2023. P. 78
  24. Білецький В. С., Онкович Г. В. Кінодидактика; відеоматеріали про транспорт нафти і газу у становленні фахової медіакомпетентності спеціаліста з нафтогазової інженерії. The 5th International scientific and practical conference «Science and society: modern trends in a changing world» (April 15–17, 2024) MDPC Publishing, Vienna, Austria. 2024. 492 p. Pp. 239–244.
  25. Білецький В. С., Онкович Г. В. Кінодидактика; відеоматеріали з видобування та переробки нафти і газу у становленні фахової медіакомпетентності спеціаліста з нафтогазової інженерії та нафтохімії // The 4th International scientific and practical conference «European congress of scientific achievements» (April 22-24, 2024) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2024. 453 p. Pp. 245-257.
  26. Adamia Z., Onkovych G., Biletsky V., Onkovych A. Comparative analysis of facebook informational and educational pages statistics. International Scientific Pedagogical Organization of Philologists « WEST-EAST » (ISPOP). Scientific Journal

- WEST-EAST. Tbilisi, Georgia : Publishing House «Universal», Vol. 7 N1 (March, 2022). pp. 5–19.
27. Білецький В. С., Онкович Г. В., Онкович А. Д., Балабанова К. Є. Вікідидактика: контент-аналіз просування нових складників медіаосвіти в соціальній мережі Фейсбук / PR и СМИ в Казахстане: сборник научных трудов. Қазақстандағы PR және БАҚ: ғылыми еңбектер жинағы / сост. и гл. ред. Л.С. Ахметова. Вып. 22. Алматы: Қазақ университеті, 2022. 369 с. С. 101–115.
28. Білецький В. С., Онкович Г. В., Онкович А. Д. Вікідидактика – складник новітньої медіадидактики в соціальній мережі фейсбук / Proceedings of the XXXI International Scientific and Practical Conference Social and Economic Aspects of Education in Modern Society. August 30, 2021, Warsaw, Poland. С. 3–8.
29. Ганна Онкович, Володимир Білецький. Порівняльний аналіз статистики відвідувань дидактичних сторінок фейсбуку за віком і статтю. Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка. 2022. Т. 49. С. 192–200.
30. Зоя Адамія, Ганна Онкович, Володимир Білецький, Артем Онкович. Компаративний аналіз статистики інформаційно-освітніх сторінок фейсбуку // У книзі «Донецький вісник наукового товариства ім. Шевченка». т. 50. Харків-Запоріжжя, 2022. 200 с. С. 143–154.
31. Медіадидактика: аналіз фахової освітньо-наукової спільноти мережі Фейсбук (на прикладі нафтогазової інженерії) / Г. В. Онкович [та ін.]. PR и СМИ в Казахстане : сб. науч. тр. / сост. Л. С. Ахметова. Алматы : КазНУ им. Аль-Фараби. Вып. 21. С. 28–40.
32. Інженерна блогодидактика у нафтогазовій справі: динаміка розвитку / Білецький В. С., Онкович Г. В., Ткаченко М. В., Тороп-чинова К. Л. / Scientific Collection «InterConf»,(154): with the Proceedingsof the 5th International Scientific and Practical Conference «Scientific Paradigm in the Context of Technologies and Society Development» (May16-18, 2023; Geneva, Switzerland)bytheSPC «InterConf». Protonique, 2023. 546 p. p.140–148.
33. Нове в медіаосвіті: вебінародидактика (Онкович Г. В., Адамія З. К., Онкович А. Д., Боголюбова М. М., Ляліна О. О.) // У кн. «Сучасні аспекти науки»: II-ий том колективної монографії / за ред. Є. О. Романенка, І. В. Жукової. Київ; Братислава: ФОП КАНДИБА Т. П., 2020. 223 с. С. 172–188.
- ### References
1. Paul Heimann (1962). Didaktik als Theorie und Lehre. Die Deutsche Schule, H. 9, pp. 407–427.
  2. Onkovy`ch, G. V. (2014). Media- ta informacijna gramotnist` u suchasnij vy`shhij osviti Ukrainy` [Media and information literacy in modern higher education of Ukraine]. Vy`shha osvita Ukrainy` : teoret. ta nauk.-metod. chasop. Vol. 1: Nauka i vy`shha osvita. Ky`yiv. Pp. 85–87.
  3. Onkovy`ch, G. V. (2009). Vy`kory`stannya integrovanogo prostoru znan` u navchal`nomu procesi zasobamy` mediaosvity` [Using the integrated space of knowledge in the educational process by means of media education]. Vy`shha osvita Ukrainy`. Vol. 2. Pp.166–172.
  4. Onkovy`ch, G.V. (2014). Mediakompetentnist` – faxova yakist` suchasnogo vy`puskny`ka vy`shhoyi shkoly` [Media competence is a professional quality of a modern graduate of a higher school]. Problemy` osvity`. Iss. 78. Vol. 1. Pp. 205–211.
  5. Onkovy`ch, G.V. & Onkovy`ch, A.D. (2020). Media didactics as a way to comprehend professionally-oriented terminological systems. International Scientific-Pedagogical Organization of Philologists (ISPOP): «WEST-EAST» March.1. Iss 3. Pp. 38–46.
  6. Onkovy`ch, G. V. (2009). Mediaosvitni tehnologiyi i kompetentnisny`j pidxid [Media-educational technologies and competence approach] / Onkovy`ch G.V. Realizaciya yevropejs`kogo dosvidu kompetentnisnogo pidxodu u vy`shhij koli Ukrainy`: materialy` metodologichnogo seminaru. Ky`yiv: Pedagogichna dumka. Pp. 206–217.
  7. Onkovy`ch, G. V. (2013). Mediady`dakty`ka vy`shhoyi shkoly`: ukrajins`ky`j dosvid [Media didactics of higher education: Ukrainian experience] / Onkovy`ch, G.V. Vy`shha osvita Ukrainy` : teoret. ta nauk.-metod. chasop. In-t vy`shh osvity` NAPN Ukrainy`. Ky`yiv. Vol. 1. Pp. 23–29.
  8. Onkovy`ch, G. V. (2014). Profesijno-orientovana mediaosvita u vy`shhij shkoli. Vy`shha osvita Ukrainy` : teoret. ta nauk.-metod. chasop. [Professionally oriented media education in higher education. Higher education of Ukraine: theoretical and scientific-methodical journal]. In-t vy`shh. osvity` NAPN Ukrainy`. Ky`yiv. Vol. 2 (53). Pp. 80–87
  9. Onkovy`ch, G. V. (2021). Problematy`ka mediaosvity` na storinkax chasopy`su «Vy`shha osvita Ukrainy`» (do 20-richchya chasopy`su «Vy`shha osvita Ukrainy`») [Media education issues on the pages of the magazine «Higher Education of Ukraine» (to the 20th anniversary of the magazine «Higher Education of Ukraine»)]. Materialy` Mizhnarodnoyi naukovoprakty`chnoyi konferenciyi «Ukrajins`ka osvita aksiologiya yevropejs`kogo vy`boru». 21 zhovtnya, Pp. 292–300.
  10. Onkovy`ch, G. V. (2020). Mediady`dakty`ka vy`shhoyi shkoly` u rozvy`tku profesijnj`x kompetentnostej majbutnix faxivciv [Media didactics of a higher school in the development of professional competences of future specialists]. Ukrajins`ky`j informacijny`j prostir. Vol.1(5). Pp.179–196.
  11. Onkovy`ch, G. V. (2020). Rozvy`tok mediady`dakty`ky` vy`shhoyi shkoly`: ukrajins`ky`j dosvid [Development of media didactics of higher education: Ukrainian experience]. Obriyi drukarstva. Vol. 1(8). Pp. 130–150.
  12. Mediady`dakty`ka vy`shhoyi shkoly`: programy` speczkursiv [Media didactics of the higher school: programs of special courses]. G.V. Onkovy`ch, K. Ye. Balabanova, I. Yu. Gurinenko, N. M. Duxanina, A. D. Onkovy`ch, I. A. Saxnevy`ch, O. K. Yany`shy`n ; za nauk. red. G. V.

- Onkovy`ch ; NAPN Ukrayiny`, In-t vy`shh. osvity`. Ky`yiv : Logos, 2013. 195 p.
13. Mediakompetentnist` faxivcy`a: kol. monogr [Media competence of a specialist: collective monograph]. G. V. Onkovy`ch, Yu. M. Go`run, V. O. Kravchuk, N. O. Ly`tvy`n, I. V. Kostyuxina, K. A. Nagorna ; za nauk. red. G. V. Onkovy`ch ; NAPN Ukrayiny`, In-t vy`shh. osvity`. Ky`yiv : Logos 2013. 286 p.
14. Onkovy`ch, G. V., Onkovy`ch, A. D., Flegontova, N. M. & Lyalina, O. O. (2022). Speczkurs «Profesijno oriyentovana mediaosvita» u rozvy`tku faxovoyi kompetentnosti: z dosvidu vy`kladannya [Special course «Professionally oriented media education» in the development of professional competence: from teaching experience]. Aktual`ni priory`tety` suchasnoyi nauky`, osvity` ta prakty`ky`. Materialy` XXI Mizhnarodnoyi naukovoprakty`chnoyi konferenciyi. Pary`zh Franciya. Pp. 555-562. DOI: 10.46299/ISG.2022.1.21
15. Onkovy`ch, G. V., Onkovy`ch, A. D. & Lyalina, O. O. Speczkurs «Profesijno oriyentovana mediaosvita» u rozvy`tku faxovoyi kompetentnosti majbutnix pracivny`kiv u sy`stemi oxorony` zdorov`ya [Special course «Professionally oriented media education» in the development of professional competence of future workers in the health care system]. The 11th International scientific and practical conference «Science, innovations and education: problems and prospects» (June 1-3, 2022) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. 819 p. Pp. 522-530 ISBN 978-4-9783419-3-8.
16. Onkovy`ch, G. V., Onkovy`ch, A. D. & Korzh M. O. Cpechkurs «profesijno oriyentovana mediaosvita» u rozvy`tku faxovoyi kompetentnosti: z dosvidu vprovadzheniya [Special course «professionally oriented media education» in the development of professional competence: from the experience of implementation]. Multidisciplinary academic notes. Science research and practice. Proceedings of the XXIV International Scientific and Practical Conference. Madrid, Spain. 2022. Pp. 394-404. DOI: 10.46299/ISG.2022.1.24
17. Onkovy`ch G. V., Baranovs`ky`j O., Kravchuk S., Korzh M., Makarenko V. (2023). Rozvy`tok medikompetentnosti studentiv na zanyattiyax z ukrayins`koyi movy` za profesijny`m spryamuvannyam (z dosvidu vy`kladannya) [Development of medical competence of students in Ukrainian language classes in a professional direction (from teaching experience)]. *Texnologiyi, instrumenty` ta strategiyi realizaciyi naukovy`x doslidzhen` : mat-ly` V Mizhn. nauk. konf. m. Ky`yiv, 24 lyutogo 2023 r. / Mizhn. centr naukovy`x doslidzhen` . Vinny`cya: Yevrop. nauk.platforma. Pp. 216-221. DOI10.36074/mcnd-24.02.2023*
18. Bilecz`ky`j, V. S. & Onkovy`ch, G. V. Speczkurs «Profesijno oriyentovana mediaosvita» u rozvy`tku faxovoyi kompetentnosti majbutnix faxivciv z pervy`nnoyi pererobky` kory`sny`x kopaly`n [Special course «Professionally oriented media education» in the development of professional competence of future specialists in the primary processing of minerals]. Modernization of today`s science: experience and trends : collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the 3rd Intern. Scien. and Theoret. Conf., February 24, 2023 Singapore : European Scientific Platform, 2023. Pp. 240-245.
19. Adamia Zoia, K., Biletskyi, V. S., Onkovich, H. V. & Onkovich A. D. (2023). Development of the Professional Competence of the Future Specialist Using Internet Technologies. Scientific Research and Experimental Development : Proc. of the 2nd Intern. Sci. Conf., March02-03, 2023, London, England. Vol. 2. Pp. 148-164.
20. Bilecz`ky`j, V. S. & Onkovy`ch, G. V. Speczkurs «Profesijno oriyentovana mediaosvita u rozvy`tok faxovoyi kompetentnosti majbutnix bakalavriv ta magistriv inzhenerny`x special`nostej u galuzi naukovogo modelyuvannya» [Special course «Professionally oriented media education in the development of professional competence of future bachelors and masters of engineering specialties in the field of scientific modeling»
21. Scientific Collection «InterConf»: Vol. 128 (2022): 13th ISPC «Science and Practice: Implementation to Modern Society» (16-18.10. 2022; Manchester, Vely`kobry`taniya).
22. Bilecz`ky`j, V. S. & Onkovy`ch, G. V. Speczkurs «Profesijno oriyentovana mediaosvita» u rozvy`tku faxovoyi kompetentnosti majbutnix faxivciv z pervy`nnoyi pererobky` kory`sny`x kopaly`n [Special course «Professionally oriented media education» in the development of professional competence of future specialists in the primary processing of minerals]. February 24, 2023; Singapore, Singapore. III International Scientific and Theoretical Conference «Modernization of today`s science: experience and trends» pp. 240-245.
23. Biletsky, V., Onkovych, H, & Onkovych, A. (2023). Comparative Studies of the Educational Opportunities of Professional Pages on the Facebook. The Eight European Conference on Information Literacy, October 9th-12th, 2023, Kraków, Poland : (ECIL) : abstracts / editors Sonja Špiranec, Serap Kurbanoglu, Denis Kos, Joumana Boustany, Magdalena Wójcik. Paris : InLitAs – Information Literacy Association. P. 78
24. Bilecz`ky`j, V. S., & Onkovy`ch, G. V. (2024). Kinody`dakty`ka; videomaterialy` pro transport nafty` i gazu u stanovlenni faxovoyi mediakompetentnosti specialista z naftogazovoyi inzheneriyi. [Film didactics; video materials about oil and gas transport in the formation of professional media competence of an oil and gas engineering specialist]. The 5th International scientific and practical conference «Science and society: modern trends in a changing world» (April 15-17, 2024) MDPC Publishing, Vienna, Austria. 492 p. Pp. 239-244.
25. Bilecz`ky`j, V. S. & Onkovy`ch, G. V. (2024). Kinody`dakty`ka; videomaterialy` z vy`dobuvannya ta pererobky` nafty` i gazu u stanovlenni faxovoyi mediakompetentnosti specialista z naftogazovoyi inzheneriyi ta naftoximiyi [Film didactics; video materials on the production and processing of oil and gas in the formation of professional media competence of a specialist in oil and gas engineering and petrochemicals]. The 4th International scientific and practical conference «European congress of scientific achievements» (April 22-24, 2024) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 453 p. Pp. 245-257.

26. Adamiya, Z., Onkovych, G., Biletsky, V. & Onkovych, A. Comparative analysis of facebook informational and educational pages statistics. International ScientificPedagogical Organization of Philologists « WEST-EAST » (ISPOP). Scientific Journal WEST-EAST. Tbilisi, Georgia : Publishing House «Universal», Vol. 7 (1). (March, 2022). pp. 5–19.
27. Bilecz`ky`j, V. S., Onkovy`ch, G. V., Onkovy`ch, A. D. & Balabanova, K. Ye. (2022). Vikidy`dakty`ka: kontent-analiz prosuvannya novy`x skladny`kiv mediaosvity` v social`nij merezhi Fejsbuk [Wikididactics: content analysis of the promotion of new components of media education in the Facebook social network]. PR y` SMY` v Kazaxstane: sborny`k nauchny`x trudov. Қазақстандағы PR және БАҚ: ғылыми еңбектер жинағы / sost. y` gl. red. L.S. Axmetova. Ыыр. 22. Алматы:Қазақ ун`versy`teti. 369 p. Pp. 101–115.
28. Bilecz`ky`j, V. S., Onkovy`ch, G. V. & Onkovy`ch, A. D. (2021). Vikidy`dakty`ka – skladny`k novitn`oyi mediady`dakty`ky` v social`nij merezhi fejsbuk [Wikididactics is a component of the latest media didactics in the Facebook social network]. Proceedings of the XXXI International Scientific and Practical Conference Social and Economic Aspects of Education in Modern Society. August 30. Warsaw, Poland. Pp. 3–8.
29. Onkovy`ch, G. & Bilecz`ky`j, V. Porivnyal`ny`j analiz staty`sty`ky` vidviduvan` dy`dakty`chny`x storinok fejsbuku za vikom i staty`u [Comparative analysis of statistics of visits to didactic Facebook pages by age and gender]. Donecz`ky`j visny`k Naukovogo tovary`stva im. Shevchenka. Iss. 49. Pp. 192-200.
30. Adamiya, Z., Onkovy`ch, G., Bilecz`ky`j, V. & Onkovy`ch, A. (2022). Komparaty`vny`j analiz staty`sty`ky` informacijno-osvitnix storinok fejsbuku [Comparative analysis of statistics of informative and educational Facebook pages]. U kny`zi «Donecz`ky`j visny`k naukovogo tovary`stva im.. Shevchenka». Iss. 50. Xarkiv-Zaporizhzhya. 200 p. Pp. 143–154.
31. Mediady`dakty`ka: analiz faxovoyi osvitr`o-naukovoyi spil`noty` merezhi Fejsbuk (na pry`kladi naftogazovoyi inzheneriyi) [Media didactics: analysis of the professional educational and scientific community of the Facebook network (on the example of oil and gas engineering)]. / G. V. Onkovy`ch [ta in.]. PR y` SMY` v Kazaxstane : sb. nauch. tr. / sost. L. S. Axmetova. Алматы : KazNU y`m. Al`-Faraby`. Vol. 21. Pp. 28-40.
32. Bilecz`ky`j, V. S., Onkovy`ch, G. V., Tkachenko, M. V. & Toropchy`nova, K. L. (2023). Inzhenerna blogody`dakty`ka u naftogazovij spravi: dy`namika rozvy`tku [Engineering blog didactics in oil and gas business: dynamics of development]. Scientific Collection «InterConf»,(154): with the Procee-din-gsof the 5th International Scientific and Practical Conference «Scientific Para-digm in the Context of Technologies and Society Development» (May16-18), 2023; Geneva, Switzerland)bytheSPC «InterConf». Protonique. 546 p. Pp.140–148.
33. Nove v mediaosviti: vebinarody`dakty`ka [New in media education: webinar didactics]. Onkovy`ch, G. V., Adamiya, Z. K., Onkovy`ch, A. D., Bogolyubova, M. M. & Lyalina, O. O.) // U kn. «Suchasni aspekty` nauky`»: II-y`j tom kolekty`vnoyi monografiji / za red. Ye. O. Romanenka, I. V. Zhukovoyi. Ky`yiv; Braty`slava: FOP KANDY`BA T. P., 2020. 223 p. Pp. 172–188.

Надіслано до редакції 21.05.2024 р.